

Forfatter: Blicher, Steen Steensen

Titel: Konservativ

Citation: Blicher, Steen Steensen: "Konservativ", i Blicher, Steen Steensen: *Udvalgte værker*, Gyldendal, 1982-83, s. 325. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-blich07-shoot-workid88965/facsimile.pdf> (tilgået 19. juni 2021)

Anvendt udgave: Udvalgte værker

Conservativ

Conservativ! – Det er et nuomtider meget brugt og meget brugeligt Ord. Jeg har anstillet nogle etymologiske og ethnologiske Undersøgelser over disse mærkværdige Ord, og Resultatet af disse skal jeg nu velvilligen meddele Jer.

Conservativ er for det første et Adjectiv, et Tillægsord, som man hænger ved et Substantiv, (ligesom man hænger en Orden paa en Mand; og den hjælper til at conservere ham) men efter Grammatikken maa Adjectiv altid rette sig efter Substantiv i genero, numero og casu. – Jeg beder om Forladelse, fordi jeg taler paa latinsk; men det er ogsaa noget conservativt fra min Skolegang af. – Det betyder da saa meget som: at Konen skal rette sig efter Manden, at Mængden – som: en lydige Kone – skal rette sig efter dem, der allene har at befale, ja det endogsaa i alle *Fald og Endefald*.

Conservativ kommer ellers af conservare o: at bevare, gemme, passe paa det man har, putte det tilside, holde det under Laas og Lække, og gemme Nøglen saavel, at – Konen ikke kan faae Fingre paa den.

Conservere har ellers – især i det *engelske* – faaet en *dybere* Betydning: *Conserve* hedder nemlig ogsaa: at *sylte* – at *udsylte*. Og denne Huusholdningsproces foregaaer paa to Veie: den søde og den sure. Man kan sylte med Sukker, og man kan sylte med Æddike. Begge Metoder har dog noget misligt ved sig: det *Sure* vil gjerne blive skimlet, dovent; og det *Søde* tidlig eller sildig gaar i Gjæring – det Sidste kan endogsaa sprænge Munken. Den tredje Conservations Veie er den – *salte*. Det forstaaer sig: hvad der er saltet, smager ikke fuldt saa godt som hvad der er syltet; men saa holder det sig ogsaa længere – at sige: naar Saltet er reent og uforfalsket, og de, der forestaae Saltningen, ere dygtige og retskafne Folk; thi dersom Saltet er for-dærvet, hvormed skal der da saltes?

Nu er det ogsaa af stor Vigtighed, at faae godt Salt. Der har vi nu det *rydske* Salt, og der er det *spanske* Salt. Det første er for svagt, og det andet for skarpt. Jeg for min Deel vilde hellere gjøtte Brug af *norsk* Salt; Jeg troer virkelig det conserverer bedre. Men skulde vi kunne finde noget hos os selv – lad os lede efter det – saa lad os bruge det til at conservere den gamle nordiske Sehrimmer – I veed nok: de gamle Guders og Einheriers Livret. – Væk med det Søde! og væk med det Sure! Jeg holder mig til det Salte. – Er der Nogen af min Smag?

For et ægte gammelt dansk Saltmadfad – Hurra!

Af: Min Tidsalder

[*Skandinaviens*]

Skandinavien – om Føreløse; Sverrig, Norge og Danmark.

Det første af disse Riger befandt sig ret godt ved Kong Gustav III's Revolution. Ligesiden den tolvte Carls Støvle blev sparket bort, og hans Nakke helbredet for Stivhed ved Blykuren, havde Huer og Hætte, deels skiftevis, og deels ifællig vidsket Støv af deroppe i Ridearehuset. Men Spindelvævene bleve for det meste siddende, til Gustav kom mod sin Støvekost, og fejede ned. Edderkopperne løb væk, og somme spandt nye Væve. – Han selv spandt et stort Næt, som han trak ind over den finske Bugt. Det holdt ikke: Det hjalp ikke, at han var ridende i Sølslaget ved Hogland. Hesten fik det ene Been knust, og Rytteren maatte spadsere hjem. – I Landslaget derinde, som ikke var noget egentlig Slag, men en Demonstration, der gik det rene Krebsgang; thi hans Officerer foretog sig paa egen Haand en Spadsetour til den urigtige Side, nemlig over den bohniske Bugt vester paa. – Det var nogle comiske Krige, han førte den samme Gøstaf. Han havde i samme Godlav een med Hoffet paa Christiansborg, der havde faaet saadan en særdeles Smag for grønne Uniformer. Denne hersens Krig kostede mere Blæk end Blod; der faldt kun een Mand, ved Qvistrumbroe nemlig, og det ved ulykkelig Hændelse. Der var nemlig en Tydsker marscheret ned fra Norge med en heel Sværm af disse flinke Gutter, der meget gjerne ville slaes; men naturligviis ogsaa vide „*Hvorfor*.” Ved Qvistrumbroe var intet *Hvorfor* at opspørge. Og da den ene Mand nu var kommen saa galt afsted, saa gik Norbaggerne tilbage, og toge Tydskeren med sig. – Saaledes skulde alle Krige føres og endes.* Her fattedes blot: at den „*evige Fred*,” som

* At Een dør for Mange, det stemmer med fornuftig Statsøconomie; men at alle skulle lide, fordi Een for Exempel Struensee dør, det kalder man „*et Huusholdning*.”